

The Impact of Objectivity, Political Communication Skills, and Social Undermining on Auditors' Professional Skepticism and Its Role in the Willingness to Report Detected Frauds

1. Sara Jafari¹: PhD Student, Accounting Department, Ke.C., Islamic Azad University, Kerman, Iran

2. Amir Hossein Taebi Naghandari^{2*}: Assistant Professor, Accounting Department, Ke.C., Islamic Azad University, Kerman, Iran. Email: taebi@iauk.ac.ir (Corresponding Author)

3. Hadis Zeinali³: Assistant Professor, Accounting Department, Ke.C., Islamic Azad University, Kerman, Iran

Article history

Received: 3 March 2025

Revised: 6 April 2025

Accepted: 24 April 2025

Published: 9 May 2025

Abstract:

This study investigates the impact of objectivity, political communication skills, and social undermining on auditors' professional skepticism and explores how this skepticism influences their willingness to report detected fraud. Financial transparency and increased public trust in audit reports are among the main goals of this research. Auditors, as independent financial observers, must maintain high levels of impartiality and precision in their judgment processes and avoid any bias or external influence. The present study aims to examine the factors affecting this professional impartiality and independence. The research employed a descriptive-correlational design and utilized Structural Equation Modeling (SEM) to test the conceptual model. The statistical population consisted of members of the Iranian Association of Certified Public Accountants who were either employed or partners in auditing firms during the winter of 2024. Data were collected using a standardized questionnaire comprising items related to the research variables. The sample size was determined using Cochran's formula, and data analysis was conducted with AMOS version 26 software. The findings revealed that objectivity (impact coefficient = 0.59) and political communication skills (impact coefficient = 0.50) have significant and positive effects on auditors' professional skepticism. Conversely, social undermining showed a significant negative impact (impact coefficient = -0.04) on this variable. Furthermore, it was found that professional skepticism, as an independent variable, directly increases auditors' willingness to report detected fraud. This indicates that auditors with higher levels of professional skepticism are more likely to report violations and prevent the dissemination of misleading information. This study emphasizes that strengthening objectivity and political communication skills among auditors leads to improved quality in professional judgment and enhances financial transparency. Additionally, social and organizational pressures that compromise auditors' independence and impartiality must be controlled and reduced, as these factors can decrease the accuracy and reliability of audit reports. The findings of this study can be useful for regulatory bodies, financial policymakers, and auditing organizations to help elevate professional auditing standards. It is recommended that training programs be developed to reinforce auditors' professional skepticism and communication skills, enabling them to maintain independence and impartiality in the face of social and organizational pressures. Finally, future research should examine the influence of other individual and organizational variables on professional skepticism and fraud reporting and apply advanced analytical tools such as artificial intelligence and machine learning to enhance fraud detection processes.

Keywords: Objectivity, Political Communication Skills, Social Undermining, Auditor, Professional Skepticism, Willingness to Report Detected Fraud.

Citation: Jafari, S., Taebi Naghandari, A. H., & Zeinali, H. (2025). The Impact of Objectivity, Political Communication Skills, and Social Undermining on Auditors' Professional Skepticism and Its Role in the Willingness to Report Detected Frauds, *Accounting, Finance and Computational Intelligence*, 3(1), 1-14.

Copyright: © 2025 by the authors. Published under the terms and conditions of Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

Extended Abstract

Introduction

In an era where corporate transparency and financial accountability are paramount to market stability and investor confidence, the role of auditors as independent financial watchdogs has gained considerable importance. With financial scandals and fraudulent reporting on the rise globally, the necessity for reinforcing ethical behavior and professional judgment among auditors has emerged as a critical area of scholarly and regulatory interest. Central to this domain is the concept of *professional skepticism*, which refers to a questioning mind and a critical assessment of audit evidence, considered a vital component in ensuring audit quality and fraud detection (Agustina et al., 2021).

Recent scholarship has increasingly focused on identifying the antecedents of professional skepticism and the organizational and individual factors that either promote or undermine it. Among these, three variables have attracted particular attention: objectivity, political communication skill, and social undermining. Objectivity, a core value of professional ethics, is defined as the ability to make judgments free from bias, personal feelings, or external influence, ensuring that financial reports reflect reality and not managerial intent (Kim et al., 2024). Philosophical perspectives on objectivity in accounting range from representational realism, which treats financial statements as a mirror of economic reality (Cahyono & Daniel, 2023), to anti-representational views, which frame accounting data as socially constructed and context-dependent (García-Marzá, 2005).

Empirical research has shown that training and emphasis on objectivity can enhance auditors' ability to exercise professional skepticism, enabling them to resist managerial pressure and base their judgments on evidence rather than persuasion or politics (Ying et al., 2022). Furthermore, studies by (Zhang et al., 2022) and (Liang & Gaoqing, 2019) suggest that fostering objectivity in audit environments contributes to more accurate financial reporting and stronger auditor independence.

Complementing the role of objectivity is political communication skill, which refers to the auditor's ability to navigate complex interpersonal and organizational dynamics while maintaining professional standards. According to (Almeida et al., 2023) and (Akhtemzyanov, 2023), auditors with high political skill are more adept at managing stakeholder relationships and resisting undue influence, thereby reinforcing their capacity for critical judgment. Political skill is particularly important in settings where organizational hierarchies and power dynamics can compromise auditor independence (Citra, 2023; Jain, 2024).

However, while these individual competencies can enhance audit quality, organizational and social pressures may undermine them. Social undermining—defined as behaviors that hinder an individual's ability to establish and maintain positive relationships or professional reputation—is a significant negative predictor of auditor judgment (Azghandi et al., 2023). Findings from (Malaki et al., 2022) and (Michelle et al., 2002) confirm that such environments foster compliance over critical thinking, encouraging conformity and discouraging whistleblowing or ethical disobedience.

The final behavioral outcome of interest in this study is the *willingness to report discovered frauds*, which is essential for maintaining public trust in financial systems. According to (Milojević et al., 2024) and (Dyck et al., 2010), this willingness is grounded in ethical courage, professional independence, and a robust sense of accountability. It is influenced not only by institutional structures but also by individual auditor characteristics and their levels of skepticism. While previous studies such as (Nugrahanti et al., 2023) and (Al-Sabti et al., 2023) have explored the mediating role of professional skepticism in

fraud detection, there remains a gap in understanding how objectivity, political communication skills, and social undermining interact to shape that skepticism and subsequent auditor behavior.

The current study seeks to fill this research gap by empirically examining the effect of objectivity, political communication skills, and social undermining on professional skepticism, and in turn, the influence of professional skepticism on the willingness to report detected fraud. By building upon existing theoretical frameworks and integrating them with a novel empirical model, this research contributes to both academic discourse and practical applications in audit training and governance policy.

Methods and Materials

This study employed a descriptive-correlational research design with a structural equation modeling (SEM) approach to test the proposed conceptual framework. The statistical population consisted of certified public accountants working in audit firms across Iran during the winter of 2024. A total of 310 questionnaires were distributed using Cochran's sampling formula, out of which 284 completed responses were considered valid for analysis.

Data were collected using a structured questionnaire comprising five segments aligned with the study's variables. Objectivity was measured using six items based on Svanberg et al.'s instrument. Political communication skills were assessed using eight items adapted from Ferris et al. Social undermining was evaluated through five items taken from Duffy et al.'s scale. Nine items from Hurtt's scale measured professional skepticism, while the willingness to report detected fraud was captured through eleven items derived from Fullerton and Durtschi's framework.

Data normality was confirmed using skewness and kurtosis indices, and all indicators fell within acceptable ranges. The measurement model's reliability and validity were verified through confirmatory factor analysis, composite reliability, and Cronbach's alpha. The final model was tested using AMOS v26 and maximum likelihood estimation.

Findings

Descriptive statistics showed that auditors scored highest in their willingness to report fraud ($M = 3.5$), followed by objectivity ($M = 3.1$), political skill ($M = 3.3$), and professional skepticism ($M = 2.8$). Social undermining received the lowest mean score ($M = 2.9$), indicating relatively low perceived social pressure among respondents.

The results of confirmatory factor analysis confirmed the adequacy of the measurement model. All factor loadings exceeded the 0.50 threshold, and composite reliability values were greater than 0.70 for each construct. Average variance extracted (AVE) values also met the minimum requirement of 0.50, supporting convergent validity.

Path analysis using SEM revealed that objectivity had a significant and positive impact on professional skepticism ($\beta = 0.59$, $p < 0.01$), as did political communication skill ($\beta = 0.50$, $p < 0.01$). Conversely, social undermining negatively affected professional skepticism ($\beta = -0.04$, $p < 0.01$). Furthermore, professional skepticism was found to have a significant and positive impact on the willingness to report discovered fraud ($\beta = 0.59$, $p < 0.01$).

The model fit indices indicated a good fit: $\chi^2/df = 3.13$, RMSEA = 0.054, GFI = 0.90, CFI = 0.916, and RFI = 0.674. These values confirmed that the conceptual model adequately represented the data.

Discussion and Conclusion

The results of this study highlight the critical role of personal competencies and organizational environment in shaping auditors' professional skepticism and ethical behavior. The findings affirm that objectivity is a cornerstone of professional skepticism, enabling auditors to resist bias and approach audit evidence with impartiality. Political communication skills

further support this process by enhancing auditors' capacity to navigate complex organizational settings without compromising ethical standards.

At the same time, the study demonstrates that social undermining acts as a substantial barrier to professional skepticism. Auditors who operate in environments where they experience professional devaluation, exclusion, or undue pressure are less likely to maintain a questioning mindset. This, in turn, diminishes their likelihood of reporting fraud, even when such fraud is detected.

Ultimately, professional skepticism emerged as a powerful predictor of the willingness to report fraudulent activities. This suggests that fostering a culture of critical inquiry, ethical resilience, and professional independence among auditors is essential for the detection and prevention of corporate misconduct. Regulatory bodies and audit firms must therefore prioritize the development of competencies that enhance objectivity and political skill while actively working to reduce organizational pressures that undermine auditor judgment.

These insights not only contribute to the literature on behavioral auditing but also offer practical implications for audit education, recruitment, and corporate governance. Strengthening these capacities can enhance public trust in financial systems, ensure more accurate reporting, and prevent the recurrence of high-profile financial scandals. As audit environments continue to evolve in complexity and scale, embedding professional skepticism at the heart of audit practice remains a strategic imperative.

Authors' Contributions

Authors equally contributed to this article.

Acknowledgments

Authors thank all participants who participate in this study.

Declaration of Interest

The authors report no conflict of interest.

Funding

According to the authors, this article has no financial support.

Ethical Considerations

All procedures performed in this study were under the ethical standards.

تأثیر عینیت‌گرایی و مهارت سیاسی ارتباطی و تضعیف اجتماعی حساب‌رسان بر تردید حرفه‌ای و نقش آن بر میل به گزارش تقلب‌های کشف شده

تاریخچه مقاله

تاریخ دریافت: ۱۳ اسفند ۱۴۰۳

تاریخ بازنگری: ۱۷ فروردین ۱۴۰۴

تاریخ پذیرش: ۴ اردیبهشت ۱۴۰۴

تاریخ انتشار: ۱۹ اردیبهشت ۱۴۰۴

۱. سارا جعفری^{ID}: دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران

۲. امیر حسین تائبی نقندری^{ID*}: استادیار، گروه حسابداری، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران، ایمیل: taebi@iauk.ac.ir (نویسنده مسئول)

۳. حدیث زینلی^{ID}: استادیار، گروه حسابداری، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران

چکیده

پژوهش حاضر به بررسی تأثیر عینیت‌گرایی، مهارت سیاسی ارتباطی و تضعیف اجتماعی بر تردید حرفه‌ای حساب‌رسان و نقش آن بر میل به گزارش تقلب‌های کشف‌شده می‌پردازد. شفافیت مالی و افزایش اعتماد عمومی به گزارش‌های حسابرسی از مهم‌ترین اهداف این پژوهش است. حساب‌رسان به‌عنوان ناظران مستقل مالی، باید در فرایند قضاوت خود بی‌طرفی و دقت بالایی داشته باشند و از هرگونه تعصب یا تأثیرات جانبی اجتناب کنند. این پژوهش می‌کوشد تا عوامل مؤثر بر این بی‌طرفی و استقلال حرفه‌ای را مورد بررسی قرار دهد. روش تحقیق این مطالعه توصیفی-همبستگی بوده و از تحلیل معادلات ساختاری (SEM) برای آزمون مدل مفهومی استفاده شده است. جامعه آماری شامل اعضای جامعه حسابداران رسمی شاغل یا شریک در موسسات حسابرسی در زمستان سال ۱۴۰۲ است. داده‌ها از طریق پرسشنامه‌ای استاندارد، شامل سؤالات مرتبط با متغیرهای پژوهش گردآوری شد. حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران تعیین گردید و برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار آموس نسخه ۲۶ استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که عینیت‌گرایی با ضریب تأثیر ۰.۵۹ و مهارت سیاسی ارتباطی با ضریب تأثیر ۰.۵۰ اثر مثبت و معناداری بر تردید حرفه‌ای حساب‌رسان دارند. در مقابل، تضعیف اجتماعی با ضریب تأثیر ۰.۰۴- اثر منفی و معناداری بر این متغیر دارد. همچنین مشخص شد که تردید حرفه‌ای به‌عنوان یک متغیر مستقل، تأثیر مستقیمی بر افزایش میل حساب‌رسان به گزارش تقلب‌های کشف‌شده دارد. به این معنا که حساب‌رسانی که از سطح بالاتری از تردید حرفه‌ای برخوردارند، احتمال بیشتری دارد که موارد تخلف را گزارش کنند و از افشای اطلاعات نادرست جلوگیری نمایند. این پژوهش تأکید دارد که تقویت عینیت‌گرایی و مهارت سیاسی ارتباطی در حساب‌رسان، موجب بهبود کیفیت قضاوت‌های حرفه‌ای آنان شده و به افزایش شفافیت مالی منجر می‌شود. همچنین، فشارهای اجتماعی و سازمانی که منجر به تضعیف استقلال و بی‌طرفی حساب‌رسان می‌شود، باید کنترل و کاهش یابد، زیرا این عوامل می‌توانند منجر به کاهش دقت و صحت گزارش‌های حسابرسی شوند. نتایج این پژوهش می‌تواند مورد استفاده نهادهای نظارتی، سیاست‌گذاران مالی و سازمان‌های حسابرسی قرار گیرد تا استانداردهای حرفه‌ای حسابرسی را ارتقا دهند. توصیه می‌شود که برنامه‌های آموزشی برای تقویت تردید حرفه‌ای و مهارت‌های ارتباطی حساب‌رسان تدوین شود تا آنان بتوانند در مواجهه با فشارهای اجتماعی و سازمانی، استقلال و بی‌طرفی خود را حفظ نمایند. در نهایت، پیشنهاد می‌شود که مطالعات آتی به بررسی تأثیر سایر متغیرهای فردی و سازمانی بر تردید حرفه‌ای و گزارش تقلب بپردازند و از روش‌های تحلیلی نوین، مانند هوش مصنوعی و یادگیری ماشین، برای بهبود فرایندهای کشف تقلب استفاده شود.

کلیدواژه‌گان: عینیت‌گرایی، مهارت سیاسی ارتباطی، تضعیف اجتماعی، حساب‌رسان، تردید حرفه‌ای، میل به گزارش تقلب‌های کشف شده.

شیوه استناددهی: جعفری، سارا، تائبی نقندری، امیرحسین، و زینلی، حدیث. (۱۴۰۴). تأثیر عینیت‌گرایی و مهارت سیاسی ارتباطی و تضعیف اجتماعی حساب‌رسان بر تردید حرفه‌ای و نقش آن بر میل به گزارش تقلب‌های کشف شده. حسابداری، امور مالی و هوش محاسباتی، ۳(۱)، ۱-۱۴.

مقدمه

در عصر نوین حسابداری و گزارشگری مالی، نقش حسابرسان مستقل به عنوان نگهبانان صداقت اطلاعات مالی بیش از پیش برجسته شده است. افزایش رسوایی‌های مالی، پیچیدگی محیط کسب و کار و الزامات روزافزون نهادهای نظارتی، حسابرسان را با چالش‌هایی جدی مواجه ساخته است که رعایت اصول اخلاقی حرفه‌ای و حفظ استقلال در قضاوت را به ضرورتی بنیادین تبدیل کرده است (Agustina et al., 2021). در این میان، یکی از مفاهیم کلیدی که می‌تواند به عنوان سپری در برابر تحریف واقعیت‌های مالی عمل کند، «تردید حرفه‌ای» است؛ نگرشی پرسش‌گرانه و هوشمندانه که حسابرس را ملزم می‌سازد شواهد را با دیدی انتقادی و بی‌طرفانه مورد بررسی قرار دهد (Sun et al., 2021). تردید حرفه‌ای نه تنها از بروز اشتباهات و تقلب جلوگیری می‌کند، بلکه کیفیت قضاوت حرفه‌ای را ارتقا می‌دهد و اعتماد ذی‌نفعان به نتایج حسابرسی را تقویت می‌نماید (Samiolo et al., 2023).

در مسیر ارتقاء تردید حرفه‌ای، سه مؤلفه اساسی شناسایی شده‌اند که می‌توانند به صورت مثبت یا منفی بر این متغیر حیاتی تأثیرگذار باشند: عینیت‌گرایی، مهارت سیاسی ارتباطی، و تضعیف اجتماعی. عینیت‌گرایی به معنای تحلیل واقع‌گرایانه و بدون سوگیری اطلاعات مالی و شواهد است و به حسابرس این امکان را می‌دهد تا به جای تکیه بر حدس‌ها و تلقی‌های ذهنی، قضاوت‌های خود را بر پایه اصول قابل مشاهده و مستند بنا نهد (Sreseli, 2023; Zijlstra, 2019). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که حسابرسانی که به اصول عینیت‌گرایی پایبند هستند، در برابر فشارهای سازمانی مقاوم‌تر بوده و احتمال کمتری دارد که در معرض سوگیری‌های شناختی قرار گیرند (Behbahani Zadeh, 2022; Ying et al., 2022). این پابندی، ارتباط مستقیمی با افزایش سطح تردید حرفه‌ای دارد و باعث می‌شود که حسابرس در برابر اطلاعات مشکوک، محتاطانه و تحلیلی برخورد کند (Kim & Mondon, 2024).

دومین متغیر مؤثر بر تردید حرفه‌ای، مهارت سیاسی ارتباطی است که به توانایی حسابرسان در برقراری تعاملات مؤثر، مدیریت تنش‌ها و حفظ استقلال حرفه‌ای در محیط‌های پیچیده سازمانی اشاره دارد (Almeida et al., 2023). مهارت سیاسی نه تنها باعث افزایش توان چانه‌زنی و دفاع از مواضع حرفه‌ای می‌شود، بلکه به کاهش تعارضات سازمانی و افزایش اثربخشی تصمیم‌گیری در شرایط فشار کمک می‌کند (Citra, 2023; Rafael et al., 2023). مطالعات تجربی نشان می‌دهد که حسابرسانی که از این مهارت برخوردارند، در برابر نفوذ مدیران و تعارض منافع بهتر مقاومت کرده و تمایل بیشتری به اجرای اصول حرفه‌ای از خود نشان می‌دهند (Jamai et al., 2021; Marjohan et al., 2023).

در مقابل، تضعیف اجتماعی به عنوان یک مانع مهم، با کاهش حس شایستگی و استقلال فردی، موجب تضعیف تردید حرفه‌ای می‌شود. این پدیده که شامل رفتارهایی چون حاشیه‌سازی، نادیده‌انگاری یا تخریب منزلت حرفه‌ای حسابرس است، باعث می‌شود که حسابرسان در محیط کاری احساس ناامنی روانی کرده و تمایل کمتری به بروز دیدگاه‌های مستقل و انتقادی داشته باشند (Azghandi et al., 2023; Johnson-Snyder et al., 2024). فشارهای اجتماعی و سازمانی، که گاه به صورت پنهان اعمال می‌شوند، می‌توانند حسابرس را به سمت پذیرش تصمیمات نادرست یا نادیده گرفتن شواهد تقلب سوق دهند (Malaki et al., 2022; Moustafa Abdallah et al., 2024). در چنین شرایطی، تضعیف اجتماعی نه تنها مانع اعمال تردید حرفه‌ای می‌شود، بلکه اعتماد عمومی به حسابرسی را نیز خدشه‌دار می‌کند (Asnad et al., 2024; Michelle et al., 2002).

اهمیت تردید حرفه‌ای از آن‌جا مضاعف می‌شود که این ویژگی رابطه مستقیمی با میل حسابرس به گزارش تقلب‌های کشف‌شده دارد. به عبارت دیگر، هرچه سطح تردید حرفه‌ای حسابرس بالاتر باشد، احتمال بیشتری دارد که او موارد تقلب را شناسایی و گزارش کند (Agustina et al., 2021; Nugrahanti et al., 2023). در مقابل، ضعف در این ویژگی، حسابرسان را نسبت به شواهد هشداردهنده بی‌تفاوت کرده و امکان بروز رسوایی‌های مالی را افزایش می‌دهد (Al-Sabti et al., 2023; Milojević et al., 2024). در حقیقت، میل به گزارش تقلب، تابعی از وجدان حرفه‌ای، تعهد اخلاقی و همچنین درک عمیق از پیامدهای اجتماعی و اقتصادی پنهان‌کاری مالی است (Arifian & Januarti, 2023; Dyck et al., 2010).

از این رو، پژوهش حاضر با تمرکز بر سه متغیر عینیت‌گرایی، مهارت سیاسی ارتباطی و تضعیف اجتماعی، در پی آن است تا مسیرهای تأثیرگذار بر تردید حرفه‌ای و در نتیجه میل به گزارش تقلب‌های کشف‌شده را شناسایی و تحلیل نماید. بررسی تجربی این روابط، با بهره‌گیری از مدل‌یابی معادلات ساختاری (SEM) و نمونه‌گیری مبتنی بر فرمول کوکران (Nanjundeswaraswamy & Divakara, 2021)، به نتایجی منجر شده که می‌تواند به‌طور مستقیم بر بهبود سیاست‌های نظارتی، ارتقاء آموزش‌های حرفه‌ای و بازنگری در شیوه‌های گزارشگری مالی اثرگذار باشد (Gaffaroglu & Alp, 2024; Saliya, 2024).

پیشینه پژوهش در حوزه بررسی عوامل مؤثر بر تردید حرفه‌ای حساب‌برسان، به‌ویژه از منظر عینیت‌گرایی، مهارت سیاسی ارتباطی و تضعیف اجتماعی، نشان‌دهنده توجه فزاینده پژوهشگران به الزامات اخلاقی و حرفه‌ای در فرآیند حسابرسی است. مفهوم عینیت‌گرایی به‌عنوان یکی از ارکان بنیادی در حسابرسی، در مطالعات متعددی مورد تأکید قرار گرفته است؛ برای مثال، پژوهش‌های نظری و تجربی نشان می‌دهند که پایداری به اصول عینی‌گرایانه در گزارشگری مالی باعث افزایش دقت و صحت قضاوت‌های حرفه‌ای حساب‌برسان می‌شود و آنان را قادر می‌سازد تا در برابر فشارهای مدیریتی و سازمانی مقاومت نشان دهند و اطلاعات مالی را بدون سوگیری و تأثیر از منافع شخصی یا نهادی ارزیابی کنند (Behbahani Zadeh, 2022; Kim & Mondon, 2024; Ying et al., 2022). در همین راستا، تحقیق Cahyono و Daniel نیز نشان می‌دهد که عینیت‌گرایی با تقویت مقاومت اخلاقی حساب‌برسان در مواجهه با انتظارات مدیران ارتباط مثبت دارد و می‌تواند شفافیت مالی را افزایش دهد (Cahyono & Daniel, 2023). علاوه بر این، پژوهش Zijlstra نشان داده است که نگرش‌های اخلاقی حسابداران به‌ویژه در مواجهه با داده‌های بحرانی و متناقض، تحت تأثیر میزان پایداری آنان به اصول عینی‌گرایی قرار دارد (Zijlstra, 2019). در سوی دیگر، مهارت سیاسی ارتباطی به‌عنوان عاملی کلیدی در تعاملات بین فردی و سازمانی در حرفه حسابرسی شناسایی شده است؛ مطالعه Almeida و همکارانش نشان داده که حساب‌برسانی که از مهارت‌های ارتباطی قوی و هوش سیاسی بالا برخوردارند، بهتر می‌توانند استقلال حرفه‌ای خود را حفظ کنند و در برابر فشارهای محیطی، تصمیمات بی‌طرفانه‌تری اتخاذ نمایند (Almeida et al., 2023). همچنین، Rafael و همکارانش مهارت سیاسی را عاملی مؤثر در تقویت اعتماد ذی‌نفعان نسبت به نتایج حسابرسی معرفی کرده‌اند، به‌ویژه در محیط‌هایی که روابط قدرت و نفوذ بر تصمیمات مالی تأثیرگذار هستند (Rafael et al., 2023). در زمینه تأثیرات منفی محیطی، مفهوم تضعیف اجتماعی به‌عنوان یکی از ابعاد ناهنجاری‌های رفتاری درون سازمانی، از جایگاه قابل توجهی برخوردار است؛ مطالعات Azghandi و همکاران و همچنین Johnson-Snyder نشان داده‌اند که فشارهای اجتماعی، روابط قدرت غیررسمی، انتظارات گروهی و سیاست‌های داخلی سازمان می‌توانند استقلال قضاوت حساب‌برسان را تضعیف کرده و آنان را به سمت پذیرش نظرات مدیریتی سوق دهند (Azghandi et al., 2023; Johnson-Snyder et al., 2024). این یافته‌ها با نتایج مطالعات Malaki نیز هم‌راستا است که حاکی از آن است که سلطه اجتماعی و سلب هویت حرفه‌ای، موجب کاهش توانمندی حساب‌برسان در تحلیل انتقادی و ارزیابی شواهد مالی می‌شود (Malaki et al., 2022). در سطح میانجی‌گری، تردید حرفه‌ای به‌عنوان متغیری تأثیرگذار در کشف تقلب‌های مالی، در پژوهش‌های متعددی مورد بررسی قرار گرفته است؛ مطالعات Agustina، Nugrahanti و Al-Sabti همگی تأکید دارند که افزایش سطح تردید حرفه‌ای، نه تنها دقت گزارش‌های مالی را ارتقا می‌دهد، بلکه احتمال افشای تقلب و گزارش موارد مشکوک را نیز افزایش می‌دهد (Agustina et al., 2021; Al-Sabti et al., 2023; Nugrahanti et al., 2023). از سوی دیگر، بررسی ارتباط بین تردید حرفه‌ای و تمایل به گزارش تقلب‌های کشف‌شده در مطالعات Arifian، Milojević و Wang نیز تأیید شده است که نشان می‌دهند حساب‌برسانی که از سطوح بالاتری از نگرش پرسش‌گرانه و تحلیل‌گر برخوردارند، نسبت به گزارش موارد تقلب تعهد بیشتری دارند و کمتر از فشارهای محیطی تأثیر می‌پذیرند (Arifian & Januarti, 2023; Milojević et al., 2023; Wang et al., 2024). در مجموع، مرور پیشینه پژوهش نشان می‌دهد که سه متغیر عینیت‌گرایی، مهارت سیاسی ارتباطی و تضعیف اجتماعی به‌عنوان عوامل مؤثر بر تردید حرفه‌ای شناسایی شده‌اند و تردید حرفه‌ای نیز به‌عنوان متغیری کلیدی در تبیین رفتار افشای تقلب‌های مالی نقش‌آفرینی می‌کند؛ با این حال، تاکنون پژوهش‌های اندکی به بررسی هم‌زمان این متغیرها و تحلیل روابط علی میان آن‌ها پرداخته‌اند و پژوهش حاضر با پرداختن به این شکاف نظری، گامی نوین در جهت توسعه ادبیات حسابرسی و اخلاق حرفه‌ای برداشته است.

بنابراین، این مطالعه همچنین با هدف پر کردن شکاف‌های پژوهشی در ادبیات حسابرسی طراحی شده است؛ چرا که تاکنون کمتر پژوهشی به‌صورت هم‌زمان تأثیر عوامل مثبت (عینیت‌گرایی و مهارت سیاسی) و منفی (تضعیف اجتماعی) را بر تردید حرفه‌ای و نقش واسطه‌ای آن در میل به افشای تقلب بررسی کرده است.

روش پژوهش و مواد

جامعه آماری این پژوهش شامل جامعه حسابداران رسمی شاغل یا شریک در موسسات حسابرسی در زمستان سال ۱۴۰۲ می باشد. در این پژوهش با استفاده از فرمول کوکران در حالت جوامع آماری بسیار گسترده اقدام به نمونه گیری شده است. در این راستا به منظور جمع آوری نمونه، تعداد ۳۱۰ پرسشنامه بین حسابرسان مستقل پخش شد که از این تعداد (۲۸۴) پرسشنامه پذیرفته شد. همچنین از روش معادلات ساختاری (SEM) و نسخه ۲۶ نرم افزار آماری آموس برای تحلیل داده ها استفاده شد، به علاوه برای برآورد مقدار پارامترهای ناشناخته از روش تخمین حداکثر درست نمایی (MLE) استفاده گردید. در روش مذکور ابتدا بایستی داده ها برای هر متغیر توزیع نرمال داشته باشند و معیارهای آن قرار گرفتن ضریب کشیدگی هر متغیر بین +۷ و -۷ و همچنین ضریب چولگی هر متغیر بین +۲ و -۲ است. علاوه بر آن بایستی متغیر وابسته دارای پیوستگی باشد. رابطه کوکران در زیر آورده شده است:

$$n = \frac{\frac{z^2 pq}{d^2}}{1 + \frac{1}{N} \left[\frac{z^2 pq}{d^2} - 1 \right]}$$

که در آن N ، حجم جامعه، p درصد توزیع صفت در جامعه یعنی نسبت افرادی است که دارای صفت مورد مطالعه هستند. q نیز درصد افرادی است که فاقد صفت مورد مطالعه هستند. نکته حائز اهمیت این است که اگر مقدار p و q مشخص نباشد از حداکثر مقدار آن ها یعنی ۰/۵ استفاده کنید. در سطح خطای ۵٪ مقدار z ، برابر ۱/۹۶ و z^2 برابر ۳/۸۴۱۶ است. مقدار d نیز تفاضل نسبت واقعی صفت در جامعه با میزان تخمین پژوهشگر برای وجود آن صفت در جامعه است. دقت نمونه گیری به این عامل بستگی دارد و اگر بخواهید نمونه گیری دارای بیشترین دقت باشد، از حداکثر مقدار d که برابر با ۰/۵ است، استفاده می شود.

ابزار گردآوری داده ها در این پژوهش، پرسشنامه ای استاندارد و ترکیبی از چند مقیاس معتبر بین المللی است که هر کدام برای سنجش متغیرهای اصلی پژوهش طراحی شده اند. ساختار پرسشنامه شامل پنج بخش مجزا است که به شرح زیر می باشد:

پرسشنامه عینیت گرایی شامل ۶ سؤال است که بر اساس پرسشنامه سوانبرگ و همکاران (۲۰۱۹) طراحی شده است. این سؤالات میزان گرایش پاسخ دهندگان به قضاوت بی طرفانه و مبتنی بر شواهد در محیط حرفه ای را می سنجند. پرسشنامه مهارت سیاسی ارتباطی شامل ۸ سؤال بوده که اقتباس شده از پرسشنامه استاندارد فریس و همکاران (۲۰۰۵) می باشد. این سؤالات به ارزیابی توانایی حسابرسان در مدیریت روابط حرفه ای و تعاملات سیاسی سازمانی اختصاص دارد.

پرسشنامه تضعیف اجتماعی مشتمل بر ۵ سؤال است که بر مبنای پرسشنامه دافی و همکاران (۲۰۰۲) تدوین شده است. هدف این بخش، اندازه گیری میزان فشارهای اجتماعی و سازمانی مؤثر بر تصمیم گیری حرفه ای پاسخ دهندگان است. پرسشنامه تردید حرفه ای شامل ۹ سؤال است که از ابزار معتبر هارت (۲۰۱۰) اقتباس شده است. این سؤالات به سنجش میزان نگرش انتقادی و ذهنیت پرسشگرانه حسابرسان نسبت به اطلاعات مالی و شواهد موجود می پردازند. در پرسشنامه میل به گزارش تقلب های کشف شده ۱۱ سؤال مطرح شده است که برگرفته از پرسشنامه فولرتن و دورستچی (۲۰۰۴) می باشد. هدف این بخش، سنجش تمایل حسابرسان به افشای تقلب های کشف شده در فرآیند حسابرسی است.

دو روش منطقی برای ارزیابی صحت روایی پرسشنامه این پژوهش به کار گرفته شده است. پرسشنامه مذکور، ابتدا برای سنجش میزان روایی منطقی آن که به دو نوع ظاهری و محتوایی تقسیم می شود، در اختیار خبرگان این حوزه قرار گرفت و با قضاوت و ارزیابی ایشان مورد تایید واقع گردید. همچنین در مرحله بعد به سنجش روایی سازه که میزان تناسب ابزار سنجش با نظریه یا نظریه های ابزار (آزمون) که بر اساس آن تدوین شده است را آشکار می سازد، پرداخته می شود (مهرگان و زالی، ۱۳۸۵). در این نوع روایی، از تحلیل عاملی تاییدی استفاده می شود که در پژوهش حاضر نیز استفاده شده است. برای سنجش پایایی آن نیز از معیار پایایی کرونباخ و شاخص بروزتر آن، پایایی ترکیبی استفاده شده است که چنانچه مقدار هر دو معیار بالاتر از ۰/۷ باشد، پایایی مورد پذیرش است (هیز، ۲۰۱۸).

یافته ها

جعفری و همکاران

در جدول آمار توصیفی ۱ حداقل و حداکثر، میانگین و انحراف معیار متغیرهای تحقیق ارائه و برای اندازه گیری متغیرها از طیف لیکرت ۱ تا ۵ استفاده شده است. میانگین عینیت گرایی ۳/۱، مهارت سیاسی ارتباطی ۳/۳، تضعیف اجتماعی ۲/۹، تردید حرفه‌ای ۲/۸ و میل به گزارش تقلب‌های کشف شده ۳/۵ است به طور خلاصه شاخص‌های توصیفی جامعه آماری پژوهش نشان می‌دهد که حساب‌رسان میل دارند که تقلب‌های کشف شده را گزارش دهند و به همین سبب بیشترین میانگین را به خود اختصاص داده است. همانطور که در بخش روش شناسی پژوهش ذکر شد، از آنجایی که ضریب کشیدگی متغیرها بین ۷- و ۷+ و ضریب چولگی آن‌ها بین ۲+ و ۲- است، بنابراین، متغیرهای پژوهش نرمال هستند و معیارهای روش تخمین حداکثر درست نمایی دارا هستند.

جدول ۱. آمار توصیفی

نام متغیر	میانگین	انحراف معیار	کمترین	بیشترین	چولگی	کشیدگی
عینیت گرایی	۳/۱	۰/۳۶	۱	۵	-۰/۱۱	-۱/۶۶
مهارت سیاسی ارتباطی	۳/۳	۰/۳۹	۱	۵	۰/۰۷	-۱/۱۵
تضعیف اجتماعی	۲/۹	۰/۲۸	۱	۵	۰/۱۳	-۱/۰۵
تردید حرفه‌ای	۲/۸	۰/۲۴	۱	۵	-۰/۲۱	-۱/۱۰
میل به گزارش تقلب‌های کشف شده	۳/۵	۰/۳۳	۱	۵	۰/۱۴	-۱/۶۷

پژوهش حاضر از تحلیل عاملی تاییدی برای تعیین میزان اعتبار مدل، مناسب بودن بار عاملی و تناسب مدل اندازه گیری استفاده شده است و سازه‌ها به صورت مجزا و با هم به عنوان یک مدل اندازه گیری مورد بررسی قرار گرفته‌اند. تحلیل عاملی تاییدی نیاز به سه معیار دارد: ابتدا این که هر سازه با شاخص‌های خود همبستگی داشته باشد. دوم، بار عاملی برای همه شاخص‌ها بایستی حداقل ۰/۵ باشد و سوم، مدل از برازش مناسبی برخوردار باشد. در تفسیر بارهای عاملی باید به این نکته توجه نمود که بار عاملی مقداری بین صفر و یک است. بدون در نظر گرفتن علامت بارهای عاملی، چنانچه بیشتر از ۰/۵ باشد مطلوب است و در ادامه اگر ضریب آلفا کرونباخ و پایایی سازه بیش از ۰/۷ باشد پایایی سازه قابل پذیرش است. در پژوهش حاضر کلیه متغیرها دارای پایایی مرکب و آلفا کرونباخ بیش از ۰/۷ بودند که نشان دهنده پایایی قابل پذیرش آن‌ها است. بر اساس نتایج جدول ۲، همگرایی سازه‌ها بیش از ۰/۵ که نشان دهنده همگرایی مناسب سازه‌های مدل است.

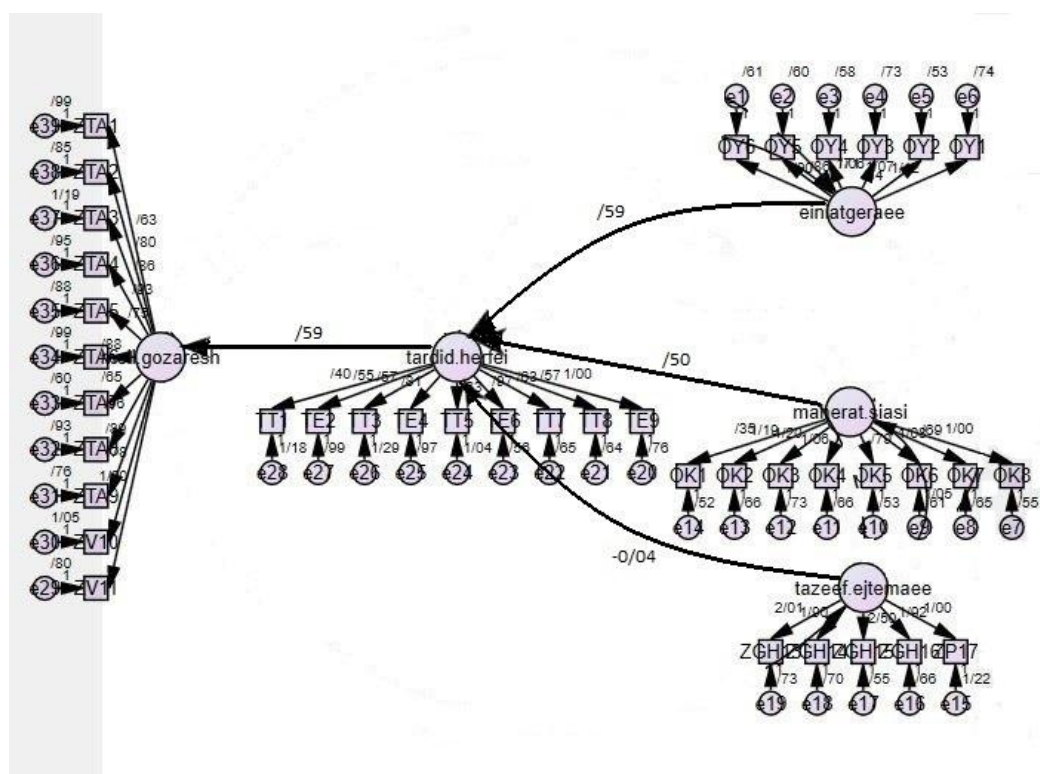
جدول ۲. معیار پایایی و روایی مدل اندازه گیری

نام متغیر	آلفا کرونباخ	پایایی مرکب	همگرایی	بار عاملی
عینیت گرایی	۰/۷۴۵	۰/۷۹۱	۰/۵۴۴	۰/۷۳۸
مهارت سیاسی ارتباطی	۰/۸۸۵	۰/۹۱۸	۰/۵۷۹	۰/۷۸۱
تضعیف اجتماعی	۰/۹۱۲	۰/۹۳۸	۰/۷۹۲	۰/۷۸۷
تردید حرفه‌ای	۰/۷۷۲	۰/۹۲۲	۰/۵۸۰	۰/۷۷۱
میل به گزارش تقلب‌های کشف شده	۰/۹۳۵	۰/۸۷۶	۰/۷۶۶	۰/۷۴۴

تجزیه و تحلیل مسیر متغیرها بر اساس روش شناسی معادلات ساختاری در مدل شکل (۲) بررسی شده است که مسیر شکل (۲) رابطه بین متغیرها را تحلیل می‌کند. جدول ۳ نشان می‌دهد با توجه به این که شاخص مجذور کای (CMIN)، شاخص نرم شده مجذور کای (CMIN/df) جذر برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA) شاخص نیکویی برازش (GFI) شاخص برازندگی تطبیقی (CFI) و شاخص برازش نسبی (RFI) دارای سطح مناسبی از برازش بودند، برازش مدل در مجموع مناسب ارزیابی شده است.

جدول ۳. برازش مدل

نوع شاخص	معیار برازش مدل	حد قابل قبول	مدل
شاخص‌های مدل	CMIN		۳۱۶/۱۴۰۸
	P	کمتر از ۰/۰۵	۰/۰۰۰
	CMIN/df	بین ۱ تا ۵	۳/۱۳
شاخص‌های نسبی	RMSEA	کمتر از ۰/۰۸	۰/۰۵۴
	GFI	بیش از ۰/۹	۰/۹
	CFI	بیش از ۰/۹	۰/۹۱۶
	RFI	بیش از ۰/۶	۰/۶۷۴

شکل ۱. مدل تحلیلی پژوهش

تحلیل نتایج پژوهش نشان داد ضریب رابطه متغیر عینیت‌گرایی بر تردید حرفه‌ای ۰/۵۹ است و با توجه به این که مقدار معناداری در سطح ۱ درصد و کمتر از ۵ درصد محسوب می‌شود و همچنین از آنجا که مقدار بحرانی بیشتر از محدوده ۱/۹۶ می‌باشد پس فرضیه ۱ مورد تأیید است (جدول ۴). همچنین ضریب متغیر مهارت سیاسی ارتباطی بر تردید حرفه‌ای ۰/۵ است لذا تأثیر مثبت و معنادار می‌گذارد. همچنین تضعیف اجتماعی بر تردید حرفه‌ای با مقدار -۰/۰۴ تأثیر منفی و معنادار دارد. و در نهایت تردید حرفه‌ای بر میل به گزارش تقلب‌های کشف شده با مقدار ۰/۵۹ است بنابراین تأثیر مثبت و معنادار دارد و تأیید می‌شود. فرضیات به ترتیب در سطح ۱ درصد و ۵ درصد ۱ درصد ۱ درصد معنادار هستند (جدول ۴).

جدول ۴. نتایج تحلیل مسیرهای مدل

متغیرهای مستقل	متغیرهای وابسته	ضریب تاثیر	خطای استاندارد	مقدار بحرانی	معناداری
عینیت گرایی	تردید حرفه‌ای	۰/۵۹	۰/۰۱	۴/۳۰	۰/۰۰۰
مهارت سیاسی ارتباطی	تردید حرفه‌ای	۰/۵	۰/۰۱	۳/۲۹	۰/۰۰۱
تضعیف اجتماعی	تردید حرفه‌ای	-۰/۰۴	۰/۶۳	۲/۸۹	۰/۰۰۰
تردید حرفه‌ای	میل به گزارش تقلب‌های کشف شده	۰/۵۹	۰/۴۴	۷/۰۹	۰/۰۰۰

با استناد به تحلیل‌ها کلیه فرضیه‌های پژوهش مورد تایید است.

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش نشان داد که عینیت‌گرایی با ضریب تأثیر ۰/۵۹ تأثیر مثبت و معناداری بر تردید حرفه‌ای حساب‌رسان دارد. این نتیجه با مبانی نظری مربوط به نقش بی‌طرفی در قضاوت حرفه‌ای هم‌راستا است، چرا که عینیت‌گرایی به‌عنوان یکی از اصول بنیادین حرفه حسابرسی، قاعده‌ای اخلاقی برای جلوگیری از تعصب و سوگیری در تحلیل اطلاعات مالی تلقی می‌شود. مطابق پژوهش (Kim & Mondon, 2024)، هرچقدر حسابرسان به اصول عینی و مبتنی بر شواهد پایبندتر باشند، احتمال پذیرش بی‌چون‌وچرای داده‌های تحریف‌شده کاهش یافته و ظرفیت تحلیل انتقادی آن‌ها افزایش می‌یابد. مطالعه (Ying et al., 2022) نیز نشان داد که وجود سیستم‌های نظارتی سخت‌گیرانه، همراه با آموزش عینیت‌گرایی، سطح تردید حرفه‌ای را در حسابرسان ارتقا می‌دهد و مانع از تسلیم در برابر فشارهای مدیریتی می‌گردد. همچنین پژوهش (Cahyono & Daniel, 2023) بیان می‌کند که حسابرسانی که در فرایند گزارش‌گری مالی از چارچوب‌های بازنمایی گرایانه پیروی می‌کنند، تمایل بیشتری به بررسی شواهد متناقض و تحلیل اطلاعات غیرمعمول دارند که این امر در تحلیل‌های آنان نوعی محافظه‌کاری حرفه‌ای ایجاد می‌کند. یافته‌های این پژوهش با تأیید همین جهت‌گیری نظری، نشان می‌دهد که هرچه گرایش به عینیت‌گرایی در حسابرسان بیشتر باشد، احتمال اعمال تردید حرفه‌ای نیز تقویت خواهد شد.

دومین یافته مهم این پژوهش به رابطه مثبت میان مهارت سیاسی ارتباطی و تردید حرفه‌ای با ضریب تأثیر ۰/۵۰ مربوط می‌شود. این یافته با پژوهش‌های (Almeida et al., 2023) و (Rafael et al., 2023) هم‌راستا است که در آن‌ها تأکید شده مهارت‌های سیاسی، نه به معنای فرصت‌طلبی سازمانی، بلکه به‌عنوان توانمندی در مدیریت روابط پیچیده سازمانی، موجب تقویت استقلال و قدرت تحلیل حرفه‌ای در حسابرسان می‌گردد. این مهارت‌ها به حسابرسان امکان می‌دهند تا بدون تعارض با منافع نهادی، از اصول و استانداردهای اخلاقی خود حمایت کنند. در مطالعه (Jamai et al., 2021) نیز آمده است که توانایی برقراری ارتباط موثر با ذی‌نفعان مختلف و درک حساسیت‌های سازمانی، از عوامل کلیدی در محافظت از استقلال حرفه‌ای حسابرسان محسوب می‌شود. یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که مهارت بالاتری در تعاملات حرفه‌ای دارند، به‌طور طبیعی توانمندتر در اتخاذ تصمیم‌های مبتنی بر تردید حرفه‌ای هستند، چرا که این افراد نسبت به تهدیدات ضمنی یا فشارهای ارتباطی مقاومت بیشتری از خود نشان می‌دهند. در بخش دیگر نتایج، تأثیر منفی و معنادار تضعیف اجتماعی بر تردید حرفه‌ای با ضریب -۰/۰۴ مشاهده شد. این یافته با مطالعات (Azghandi et al., 2023) و (Johnson-Snyder et al., 2024) تطابق دارد که نشان می‌دهند روابط نابرابر قدرت، رفتارهای حاشیه‌ساز، و فشارهای غیررسمی درون سازمانی، توان قضاوت مستقل حسابرسان را کاهش داده و باعث می‌شود که تحلیل‌های مالی او دچار سوگیری شود یا به‌صورت غیرمستقیم با دیدگاه مدیریتی همسو گردد. همچنین (Malaki et al., 2022) نشان داد که سلطه اجتماعی و سرکوب روانی در محیط‌های سازمانی با فرسودگی شغلی و کاهش اعتماد به نفس حرفه‌ای در حسابرسان ارتباط مستقیم دارد. این نتایج، یافته پژوهش حاضر را در خصوص تأثیر منفی تضعیف اجتماعی بر ظرفیت تردید حرفه‌ای حسابرسان تأیید می‌کنند و بیانگر آن است که سازمان‌ها باید به‌طور جدی سیاست‌های کاهش رفتارهای سازمانی آسیب‌زا را مدنظر قرار دهند.

در ادامه، یکی از مهم‌ترین نتایج این تحقیق، تأثیر مثبت و معنادار تردید حرفه‌ای بر میل به گزارش تقلب‌های کشف‌شده بود (ضریب تأثیر ۰/۵۹). این یافته با نتایج پژوهش‌های (Agustina et al., 2021)، (Nugrahanti et al., 2023) و (Al-Sabti et al., 2023) همسو است. آنان تأکید کرده‌اند که حسابرسانی که تردید حرفه‌ای بالاتری

دارند، تمایل بیشتری به بررسی شواهد غیرمعمول و مقابله با داده‌های تحریف‌شده دارند و در نتیجه احتمال افشای تقلب‌های مالی از سوی آن‌ها افزایش می‌یابد. پژوهش (Milojević et al., 2024) نیز بیان می‌کند که ویژگی‌های روان‌شناختی از جمله ذهنیت تحلیلی، شک‌گرایی منطقی، و آمادگی در مواجهه با تضاد اطلاعات، نقش محوری در تشخیص و گزارش تقلب دارند. بنابراین، یافته‌های این پژوهش مؤید این امر است که تردید حرفه‌ای نه فقط یک ویژگی اخلاقی، بلکه ابزاری شناختی برای مقابله با فساد مالی محسوب می‌شود که در نهایت می‌تواند شفافیت مالی، اعتماد عمومی و کارآمدی بازار سرمایه را تقویت کند.

مطابق تحلیل ساختاری مدل پژوهش، مشخص شد که مجموعه عوامل بررسی‌شده، رابطه منطقی و معناداری با هم دارند و مدل نهایی پژوهش دارای برازش مناسبی است. درحالی‌که عینیت‌گرایی و مهارت سیاسی به عنوان عوامل مثبت عمل کرده‌اند، تضعیف اجتماعی به صورت یک مانع ساختاری بر توان حرفه‌ای حسابرس اثرگذار بوده است. این الگو در سطح نظری با دیدگاه‌های (Saliya, 2024) در خصوص پیوستار عینیت‌گرایی-ذهنیت‌گرایی در حرفه‌های اخلاق محور همخوانی دارد. همچنین با نظر (Samiolo et al., 2023) در مورد اثرات فناوری، ساختارهای قدرت، و تغییرات اجتماعی بر ظرفیت قضاوت حرفه‌ای همسویی دارد. تحلیل کلی این پژوهش نشان می‌دهد که برای ارتقاء کیفیت حسابرسی، تمرکز صرف بر دانش فنی کافی نیست، بلکه باید ویژگی‌های روان‌شناختی، اخلاقی و ارتباطی نیز در آموزش و توسعه حسابرسان مورد توجه قرار گیرد.

یکی از مهم‌ترین محدودیت‌های این پژوهش تمرکز بر جامعه آماری حسابداران رسمی در ایران و عدم تعمیم‌پذیری کامل نتایج به سایر کشورها یا محیط‌های حسابرسی با ویژگی‌های فرهنگی و نهادی متفاوت است. همچنین، از آنجایی که داده‌ها بر اساس پرسشنامه خوداظهاری جمع‌آوری شده‌اند، احتمال وجود سوگیری پاسخ‌دهندگان یا اثرات ناشی از مطلوبیت اجتماعی وجود دارد. افزون بر این، این پژوهش صرفاً به سه متغیر مستقل پرداخته و سایر عوامل زمینه‌ای مانند فرهنگ سازمانی، سیستم‌های پاداش و تجربه حسابرسی نادیده گرفته شده‌اند.

پژوهش‌های آتی می‌توانند با توسعه مدل مفهومی کنونی، متغیرهایی همچون فشار نهادی، ساختار مالکیت، فرهنگ ملی و ویژگی‌های روان‌شناختی فردی حسابرسان را نیز در تحلیل‌ها وارد کنند. همچنین، استفاده از روش‌های کیفی و ترکیبی برای درک عمیق‌تر از مکانیسم‌های تأثیرگذاری عوامل بررسی‌شده بر تردید حرفه‌ای توصیه می‌شود. مطالعات تطبیقی بین‌المللی نیز می‌تواند در شناخت تفاوت‌های محیطی و فرهنگی مؤثر واقع شود. در نهایت، استفاده از ابزارهای تحلیل داده‌های بزرگ، شبکه‌های عصبی و هوش مصنوعی در مدل‌سازی پیش‌بینانه میل به افشای تقلب نیز پیشنهاد می‌شود.

نهادهای نظارتی و سازمان‌های حرفه‌ای حسابرسی باید برنامه‌هایی آموزشی برای تقویت عینیت‌گرایی، توسعه مهارت‌های سیاسی و ارتباطی، و آموزش روش‌های مقابله با فشارهای اجتماعی طراحی و پیاده‌سازی کنند. همچنین، باید سازوکارهایی برای حمایت نهادی از حسابرسان افشاگر و ارتقاء فرهنگ اخلاق مدار در سازمان‌ها تدوین شود. پیشنهاد می‌شود که استانداردهای حسابرسی به گونه‌ای بازبینی شوند که به صورت صریح بر اهمیت تردید حرفه‌ای و نقش آن در کشف و گزارش تقلب تأکید نمایند. در سطح سازمانی نیز باید با ایجاد محیطی حمایتی و شفاف، شرایط لازم برای حفظ استقلال فکری و قضاوت بی‌طرفانه حسابرسان فراهم شود.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که در طی مراحل این پژوهش به ما یاری رساندند تشکر و قدردانی می‌گردد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

References

- Agustina, F., Nurkholis, N., & Rusydi, M. (2021). Auditors' professional skepticism and fraud detection. *International Journal of Research in Business and Social Science* (2147- 4478), 10, 275-287. <https://doi.org/10.20525/ijrbs.v10i4.1214>
- Akhtemzyanov, R. A. (2023). An Econometric Assessment of the "Punishment" for Singlehood in Russia: Risks or New Opportunities in Life? *Population and Economics*, 7(1), 33-53. <https://doi.org/10.3897/popecon.7.e89168>
- Al-Sabti, A., Muhammad, F., & Madhi, B. (2023). The Impact of Auditor Experience, Audit Firm Size, and Regulatory Environment on Fair Value Estimate: Mediating the Role of Professional Scepticism. *International Journal of eBusiness and eGovernment Studies*, 15, 23-38. <https://doi.org/10.34111/ijegeg.2023150302>
- Almeida, C., Ferreira, R., Martins Meurer, A., & Antonelli, R. (2023). Political Skill of Accounting Students. *Revista Catarinense Da Ciência Contábil*, 22, e3351. <https://doi.org/10.16930/2237-766220233351>
- Arifian, F., & Januarti, I. (2023). Fraudulent Financial Reporting Indications In Banking Before And During The COVID-19 Pandemic. *Jurnal Akuntansi*, 27, 505-524. <https://doi.org/10.24912/ja.v27i3.1701>
- Asnad, F., Daghaani, R., & Yousefi Zadeh, S. (2024). The Impact of Social Communications of Auditors on Audit Quality. *Accounting and Auditing Research*, 16(61), 85-102. <https://doi.org/10.22034/iaar.2024.196633>
- Azghandi, M., Jabbari, S., Ranjbar, H., & Al-janabi, A. (2023). The Effect of Social Capital on Auditor's Performance. *Journal of Risk and Financial Management*, 16, 119. <https://doi.org/10.3390/jrfm16020119>
- Behbahani Zadeh, M. A. U. G. M. (2022). *Objectivity in the Accounting Profession*.
- Cahyono, S., & Daniel, D. (2023). The Positivism Paradigm in Internal Audit Research: A Perspective of Contemporary Accounting Research. *Kompartemen Jurnal Ilmiah Akuntansi*, 21, 69-79. <https://doi.org/10.30595/kompartemen.v21i1.15451>
- Citra, V. (2023). Communication and Psychology Audit in Internal Audit Assignment. *Accounting and Finance Studies*, 3, 83-96. <https://doi.org/10.47153/afs32.6332023>
- Dyck, A., Morse, A., & Zingales, L. (2010). Who blows the whistle on corporate fraud? *Journal of Finance*, 65(6), 2213-2253. <https://doi.org/10.1111/j.1540-6261.2010.01614.x>
- Gaffaroglu, S., & Alp, S. (2024). Detecting frauds in financial statements: a comprehensive literature review between 2019 and 2023 (June). *Pressacademia*. <https://doi.org/10.17261/Pressacademia.2023.1849>
- García-Marzá, D. (2005). Trust and Dialogue: Theoretical Approaches to Ethics Auditing. *Journal of Business Ethics*, 57, 209-219. <https://doi.org/10.1007/s10551-004-8202-7>
- Jain, V. (2024). Organisation Advocacy While Experiencing a Career Plateau: The Mediating Moderating Role of Emotional Exhaustion and Organisation Embeddedness. *International Journal of Economics Finance and Management Sciences*, 12(6), 372-380. <https://doi.org/10.11648/j.ijefm.20241206.13>
- Jamai, R., Lotfi Jou, N., Nejad Tolomi, B., Rahnamaye Roodposhti, F., Nikou Maram, H., & Vakili Fard, H. R. (2021). The Impact of Political Communications on Auditor Opinions with Emphasis on the Characteristics of the Tehran Stock Exchange Companies Examining the Willingness to Report Accounting Fraud Among Private and Public Accountants Based on Procedural, Interactional, and Distributive Justice. *Karafan Scientific Quarterly*, 18(2), 55-72. <https://doi.org/10.48301/kssa.2021.128445> 10.30479/jfak.2019.10063.2404
- Johnson-Snyder, A., Killingsworth, B., Reed, A., & Eseryel, U. (2024). Auditors' Perception of Their Regulator Within Their Social Group. *Journal of Leadership Accountability and Ethics*, 19, 46-61.
- Kim, D., Park, S.-M., & Seo, J. (2024). A Study on the Determinants of Burnout Among Firefighters Using Decision Tree Analysis. *National Association of Korean Local Government Studies*, 26(2), 63-89. <https://doi.org/10.38134/klgr.2024.26.2.063>
- Kim, S., & Mondon, A. (2024). From Objectivist Bias to Positivist Bias: A Constructivist Critique of the Attitudes Approach to Populism. *Political Studies Review*, 22(4), 985-999. <https://doi.org/10.1177/14789299231225403>
- Liang, P. J., & Gaoqing, Z. (2019). On the Social Value of Accounting Objectivity in Financial Stability. *The Accounting Review*, 94(1), 229-248. <https://doi.org/10.2308/accr-52108>
- Malaki, D., Banimahd, B., & Vakilifard, H. (2022). The Relationship Between Social Dominance and Moral Dis-Engagement: Evidence from the Auditing Profession. *Iranian Journal of Value & Behavioral Accounting*, 7(13), 200-223. <https://doi.org/10.52547/aapc.7.13.200>
- Marjohan, M., Purnomo, N., & Pratama, G. (2023). The Effect of Financial Reporting on Company Value The Impact of Company Financial Statement Fraud. *Benefit: Jurnal Manajemen dan Bisnis*, 101-123. <https://doi.org/10.23917/benefit.v8i2.3585>

- Michelle, K. D., Daniel, C. G., & Milan, P. (2002). Social Undermining in the Workplace. *The Academy of Management Journal*, 45(2), 331-351. <https://doi.org/10.2307/3069350>
- Milojević, S., Knezevic, S., & Šebek, V. (2024). Identification and prevention of fraudulent financial reporting. *Tokovi osiguranja*, 40, 146-182. <https://doi.org/10.5937/TokOsig2401146M>
- Moustafa Abdallah, B. A., Ghanem, M. G., & Hijazi, W. H. (2024). Analyzing the Factors That Affect Auditor's Judgment and Decision Making in Lebanese Audit Firms. *Journal of Risk and Financial Management*, 17(2), 73. <https://doi.org/10.3390/jrfm17020073ER>
- Nanjundeswaraswamy, D., & Divakara, S. (2021). DETERMINATION OF SAMPLE SIZE AND SAMPLING METHODS IN APPLIED RESEARCH. *Proceedings on Engineering Sciences*, 3, 25-32. <https://doi.org/10.24874/PES03.01.003>
- Nugrahanti, T., Siladjaja, M., Fardiman, F., Rita, H., & Ashari, H. (2023). Detection of Fraud Through Professional Scepticism. *International Journal of Indonesian Business Review*, 2, 44-60. <https://doi.org/10.54099/ijibr.v2i1.504>
- Rafael, d., Oliveira, F., Alison, M. M., & Ricardo, A. A. (2023). Political Skill of Accounting Students. *Revista Catarinense Da Ciência Contábil*, 22, e3351. <https://doi.org/10.16930/2237-766220233351>
- Saliya, C. A. (2024). *Dual Roles in Research: Navigating Objectivism, Subjectivism, and Ethical Considerations*.
- Samiolo, R., Spence, C., & Toh, D. (2023). Auditor judgment in the fourth industrial revolution. *Contemporary Accounting Research*, 41. <https://doi.org/10.1111/1911-3846.12901>
- Sreseli, R. (2023). Objectivity and Independence of Internal Audit. *Global Journal of Management and Business Research*, 37-41. <https://doi.org/10.34257/GJMBRBVOL23IS4PG37>
- Sun, Y., Jia, W., & Liu, S. (2021). Is auditors' professional scepticism a "double-edged sword"? *Accounting Forum*, 46(3), 241-263. <https://doi.org/10.1080/01559982.2021.1944028>
- Wang, C., Lyu, L., & Zhang, S. (2023). Identifying Financial Report Frauds. *Advances in Economics, Management and Political Sciences*, 22, 9-17. <https://doi.org/10.54254/2754-1169/22/20230281ER>
- Ying, S., Patel, C., & Dela Cruz, A. L. (2022). The influence of partners' known preferences on auditors' sceptical judgements: The moderating role of perceived social influence pressure. *Accounting & Finance*, 63. <https://doi.org/10.1111/acfi.13030>
- Zhang, G., Peng, K., & Chen, S. (2022). The Double-edged Sword Effect of High-performance Work Systems: Investigating When and Why High-performance Work Systems Promote Versus Inhibit Employee Organizational Citizenship Behaviors. *Asia Pacific Journal of Human Resources*, 61(1), 168-195. <https://doi.org/10.1111/1744-7941.12326>
- Zijlstra, L. (2019). Folk moral objectivism and its measurement. *Journal of Experimental Social Psychology*SP - n. pag. <https://doi.org/10.1016/j.jesp.2019.04.005>